

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับ
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูที่มีเพศต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 อยู่ในระดับน้อย
2. ครูที่มีเพศต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่างกัน
3. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2549 จำนวน 712 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรจกีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970 : 608) สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (eluster Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นกลุ่มทั้ง 6 อำเภอแล้ว สุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) ได้ประชากร 254 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิกการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบการเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 มีจำนวน 6 ด้าน คือ ความเพียงพอของรายได้ โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ความเหมาะสมกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ความพอใจในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 35 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อขอความอนุเคราะห์ครูในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านทางผู้บริหารสถานศึกษาไปถึงครูในสถานศึกษาถึงบุคคลที่กำหนดไว้ในการสุ่มตัวอย่างแล้วขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษานำแบบสอบถามที่ครูตอบแล้วมาคืนกับผู้วิจัยในคราวประชุมผู้บริหารครั้งถัดไปจำนวน 254 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 254 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของจอร์น ดับบลิว เบสท์ (John W Best)
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายความว่า ขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายความว่า ขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายความว่า ขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายความว่า ขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายความว่า ขวัญและกำลังใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจระหว่างเพศวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t – test)
4. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจระหว่างวุฒิการศึกษาวิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t – test)
5. การเปรียบเทียบขวัญและกำลังใจระหว่างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานวิเคราะห์โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 สรุปได้ดังนี้

1. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านความเพียงพอของรายได้ ($\bar{X} = 2.76$) และด้านโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ($\bar{X} = 3.15$) ส่วนอีก 4 ด้านอยู่ในระดับมากคือด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.71$) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 3.91$) ด้านความเหมาะสมด้านความรู้ความสามารถในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.62$) ด้านความพอใจในการทำงาน ($\bar{X} = 3.77$)

2. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความเหมาะสมด้านความรู้ความสามารถในตำแหน่งงานที่ปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานครูที่มีประสบการณ์ 10 ปีลงมากับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 11 – 20 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับน้อย น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็กมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ปานศิริ ประภาวดี (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องกำลังใจขวัญของ ข้าราชการตำรวจกองบัญชาการตำรวจนครบาล ศึกษาเฉพาะกรณีนายตำรวจรองผู้กำกับการ พบว่าขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับการวิจัยของ สุรสิทธิ์ สิงขพงศ์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลเหนือพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับการวิจัยของ รัชณี คงเจริญ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญในการปฏิบัติงานของนายตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในโรงเรียนตำรวจภูธรและโรงเรียนตำรวจนครบาลพบว่านายตำรวจที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ในโรงเรียนตำรวจภูธรและโรงเรียนตำรวจนครบาลมีขวัญในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีทศน์ สงวนสุข (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจพบว่าข้าราชการตำรวจมีระดับขวัญปานกลาง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเจตนา ชูแผน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญของผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ระดับรองสารวัตร สังกัดสำนักงานวิทยาการตำรวจพบว่าขวัญของผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ระดับรองสารวัตร สังกัดสำนักงานวิทยาการตำรวจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับการวิจัยของ สุชาดา กุสว่ง (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยขวัญ

ในการปฏิบัติงานข้าราชการฝ่ายปกครอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏว่าระดับขวัญกำลังใจของข้าราชการฝ่ายปกครองอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

สอดคล้องกับการวิจัยของ เผด็จ เกษสมบัติ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการทำงานของนักวิชาการ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการพบว่านักวิชาการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการทำงานระดับปานกลาง

2. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีเพศต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้แตกต่างกันน่าจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันได้มีการจัดประชุมอบรม สัมมนา ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะจัดโยภาครัฐหรือภาคเอกชนจะมีการจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งเพศหญิงและเพศชายและนอกจากนั้นแล้วการศึกษาดูงานและการศึกษา หาความรู้จากองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งเพศหญิงและเพศชายก็ทำได้เท่าเทียมกันจึงทำให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ชุกล ทองตัน (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญของลูกจ้างประจำในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่าเพศต่างกันมีขวัญไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับการวิจัยของ วิชิต เข็มเวหา (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาขวัญและกำลังใจของครูและคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีพบว่าครูที่มีเพศต่างกันระดับขวัญไม่แตกต่างกัน

3. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ต่างกันน่าจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ได้จัดประชุม อบรม สัมมนา ในองค์ความรู้ต่างๆทำให้ครูมีวุฒิการศึกษาต่างกันมีแนวคิดในการทำงานไม่แตกต่าง

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ปรีทศน์ สงวนสุข (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจ โรงเรียนนายร้อยตำรวจพบว่าการศึกษาต่างกัน มีขวัญในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ สุชาดา ภู่ว่าง (2528 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาวิจัยขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการฝ่ายปกครอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับขวัญในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีประสบการณ์ต่างกันโดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบัน หน่วยงานต้นสังกัด ได้มีการประชุม สัมมนา ฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้และวิทยาการใหม่ๆ ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะจัด โยภาครัฐหรือเอกชนจะมีกิจกรรมร่วมกันโดยไม่กำหนดอายุราชการหรือประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ ยุคล ทองตัน (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญของลูกจ้างประจำในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์พบว่าอายุราชการต่างกันมีขวัญไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ ปรีทศน์ สงวนสุข (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องขวัญและประสิทธิผลในการทำงานของข้าราชการตำรวจ โรงเรียนนายร้อย ตำรวจพบว่าระยะเวลาในการทำงานต่างกันทำให้ขวัญและประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชหรือองค์กรทางวิชาการควรจะได้นำผลการวิจัยนี้ไปจัดการองค์ความรู้สาขาการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับผลการวิจัย คือ

1.1.1 ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านรายได้ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านความเพียงพอของ

รายได้ ($\bar{x} = 2.76$) และด้านโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ($\bar{x} = 3.15$) ส่วนอีก 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ($\bar{x} = 3.71$) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x} = 3.91$) ด้านความเหมาะสมด้านความรู้ความสามารถในตำแหน่งที่ปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.62$) ด้านความพอใจในการทำงาน ($\bar{x} = 3.77$)

1.1.2 ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีเพศต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาด้านรายได้ด้านพบว่าความพอใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

1.1.3 ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักเขตการศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่าทั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

1.1.4 ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ครูที่มีประสบการณ์ 10 ปีลงมากับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 11- 20 ปีแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

1.2 สถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ควรนำข้อกระทงคำถามที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในด้านต่างๆ เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1.2.1 ด้านความเพียงพอของรายได้

1.2.2 ด้านโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

1.2.3 ด้านความเหมาะสมด้านความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน

ปฏิบัติ

1.2.4 ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา

1.2.5 ด้านความพอใจในการทำงาน

1.2.6 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

1.3 สถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ควรนำข้อกระทงคำถามที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนา

ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในด้านความเพียงพอของรายได้ เรียงตามลำดับ

ความสำคัญ ดังนี้

- 1.3.1 การได้รับรายได้พิเศษนอกเหนือเวลาทำงานงานปกติ
- 1.3.2 เงินเดือนที่ได้รับมีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน
- 1.3.3 เงินเดือนที่ได้รับเพียงพอต่อการดำรงชีพในปัจจุบัน
- 1.3.4 เงินเดือนที่ได้รับทำให้มีปัจจัยในการดำรงชีพอย่างเพียงพอ
- 1.3.5 สวัสดิการและผลประโยชน์เกื้อกูลอื่นที่ทำให้การทำงานมีความ

มั่นคง

- 1.3.6 เงินเดือนที่ได้รับมีความเหมาะสมกับงานและความรับผิดชอบ

1.4 สถานศึกษาระดับประถมศึกษาขนาดเล็ ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ควรนำข้อกระทงคำถามที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ในด้าน โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ เรียงตามลำดับ ความสำคัญ ดังนี้

- 1.4.1 การมีโอกาสได้รับคัดเลือกให้ไปฝึกอบรมหรือไปดูงาน
- 1.4.2 การได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น
- 1.4.3 การได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
- 1.4.4 การได้รับการอบรม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้
- 1.4.5 การได้รับความยุติธรรมในการได้รับพิจารณาความดีความชอบ

1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 ควรนำไปเป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบายและหลักสูตรและปรับปรุงการบริหารเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานกับประสิทธิผล

องค์การ

- 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างขวัญและกำลังใจกับคุณภาพการศึกษา